

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 marca 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych

II Oddział w Ł. w Z. stwierdził, że A. S. nie podlega od dnia 1 czerwca 2018 r. ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) SA w Likwidacji z siedzibą w P.. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że ze zgromadzonego w sprawie materiału wynika, iż z tytułu zawarcia spornej umowy o pracę nie były dla wnioskodawcy prowadzone ewidencje czasu pracy, ani listy obecności. Nadto w związku z rezygnacją z pełnienia swoich obowiązków w czerwcu 2018r. przez wszystkich członków Rady Nadzorczej nie może być mowy o pracowniczym podporządkowaniu A. S.. W powyższym przypadku w ocenie ZUS należy wskazywać zatem na brak spełnienia charakterystycznych cech dla stosunku pracy określonych w art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. Kodeks pracy (Dz. U. 2018.108), tj. obowiązek pracownika świadczenia pracy na rzecz i pod kierownictwem pracodawcy w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę. (decyzja k. 641 - 655 akt ZUS)

Od powyższej decyzji wnioskodawca A. S. złożył odwołanie w dniu 26 kwietnia 2019 r. do Sądu Okręgowego w Łodzi wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że ubezpieczony podlega ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu nieprzerwanie od dnia zawarcia umowy o pracę, tj. od dnia 01.06.2018 r. z tytułu zatrudnienia w firmie (...) SA w Likwidacji z siedzibą w P..

W uzasadnieniu wnioskodawca wskazał, że stosunek pracy pomiędzy wnioskodawcą a pracodawcą tj. (...) S.A. w likwidacji, został nawiązany i faktycznie był wykonywany. Ubezpieczony wykonywał pracę likwidatora od 2008 r. Celem stron przy zawieraniu umowy o pracę w dniu 29 czerwca 2011 r. nie było umożliwienie wnioskodawcy uzyskania prawa do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. Po postawieniu Spółki w stan likwidacji wnioskodawca osobiście wykonywał szereg czynności likwidatora w ramach stosunku pracy. Wnioskodawca jako likwidator spółki kończył interesy bieżące spółki, ściągał wierzytelności, wypełniał zobowiązania i upływniał majątek spółki tj. wykonywał czynności likwidacyjne. (odwołanie k. 3 - 6)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji oraz dodatkowo wniósł o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. (odpowiedź na odwołanie k. 7 - 7 verte)

W piśmie procesowym z dnia 30.06.2020 r. profesjonalny pełnomocnik z urzędu wnioskodawcy poparł odwołanie i dotychczas wyrażone stanowisko w sprawie. (pismo procesowym z dnia 30.06.2020 r. k. 130 - 131 verte)

Na terminie rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku z dnia 25 lutego 2021 r. strony podtrzymały swoje stanowisko w sprawie. (protokół rozprawy z dnia 25.02.2021 r. oświadczenie pełnomocnika ZUS 00:01:02, oświadczenie pełnomocnika wnioskodawcy 00:00:57)

Zainteresowany nie zajął stanowiska w sprawie. (okoliczność bezsporna).

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Spółka Akcyjna (...) w P. została zawiązana w dniu 13 grudnia 1991 r. a przedmiotem jej działalności było w szczególności wytwarzanie środków opatrunkowych, sanitarnych, materiałów medycznych oraz technicznych wyrobów włókienniczych.

Spółka ta została rozwiązana na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 30 listopada 2005 r. (odpis z KRS k. 46 - 55)

Wnioskodawca A. S. legitymuje się wyższym wykształceniem, z zawodu jest inżynierem włókiennikiem. Ubezpieczony jest akcjonariuszem spółki akcyjnej (...) w likwidacji z siedzibą w P., jest posiadaczem około 50.000 akcji. Nadto

jest 450.000 akcji tej spółki, które są bezimienne. Ubezpieczony przed datą postawienia spółki w stan likwidacji wykonywał na jej rzecz czynności kierownika oddziału produkcyjnego, potem dyrektora, a następnie był członkiem jej Zarządu. (zeznania świadka E. O. 00:07:53, płyta CD k. 156)

Uchwałą nr 13 z dnia 30.04.2008 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy (...) w P. powołało do pełnienia funkcji likwidatora A. S.. (protokół WZ akcjonariuszy k. 171 verte)

W dniu 2 maja 2008 r. Spółka Akcyjna (...) w likwidacji z siedzibą w P. reprezentowana przez E. W. – Przewodniczącą Rady Nadzorczej zawarła z A. S. umowę o pracę na czas nieokreślony (do dnia zakończenia procesu likwidacji Spółki) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku likwidatora z wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 4.300 zł miesięcznie brutto. Strony postanowiły, że likwidator ma prawo do prowadzenia spraw kończących interesy bieżące Spółki i jej likwidację obejmującą likwidację majątku (§ 2). W § 3 umowy strony ustaliły, że wnioskodawca nie będzie związany określonym czasem pracy. (umowa o pracę na czas określony k. 32 – 32 verte)

A. S. został przez płatnika zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego od dnia 02.05.2008r. (bezsporne)

W dniu 29 czerwca 2011 r. Spółka Akcyjna (...) w likwidacji z siedzibą w P. reprezentowana przez K. S. (1)–Przewodniczącą Rady Nadzorczej zawarła z A. S. umowę o pracę na czas nieokreślony (do dnia zakończenia procesu likwidacji Spółki) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku likwidatora z wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 5.500 zł miesięcznie brutto. Strony postanowiły, że likwidator ma prawo do prowadzenia spraw kończących interesy bieżące Spółki i jej likwidację obejmującą likwidację majątku. (§ 2) W § ustalono, że wnioskodawca nie będzie związany określonym czasem pracy. (umowa o pracę na czas określony k. 31 – 31 verte)

W dniu 1 lipca 2019 r. Spółka Akcyjna (...) w likwidacji z siedzibą w P. reprezentowana przez E. P. Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki zawarła z A. S. umowę o pracę na czas nieokreślony (do dnia zakończenia procesu likwidacji Spółki) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku likwidatora z minimalnym wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 2.250 zł miesięcznie brutto. Strony postanowiły, że likwidator ma prawo do prowadzenia spraw kończących interesy bieżące Spółki i jej likwidację obejmującą likwidację majątku. (§ 2) W § ustalono, że wnioskodawca nie będzie związany określonym czasem pracy. (umowa o pracę na czas określony k. 29 – 29 verte)

W dniu 2 stycznia 2020 r. Spółka Akcyjna (...) w likwidacji z siedzibą w P. reprezentowana przez E. P. Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy spółki zawarła z A. S. umowę o pracę na czas nieokreślony (do dnia zakończenia procesu likwidacji Spółki) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku likwidatora z minimalnym wynagrodzeniem miesięcznym w kwocie 2.250 zł miesięcznie brutto. Strony postanowiły, że likwidator ma prawo do prowadzenia spraw kończących interesy bieżące Spółki i jej likwidację obejmującą likwidację majątku. (§ 2) W § ustalono, że wnioskodawca nie będzie związany określonym czasem pracy. (umowa o pracę na czas określony k. 57)

Początkowo jeszcze przed ogłoszeniem likwidacji został zajęty majątek ruchomy spółki (...), następnie przed 2018 r. zostały zajęte grunty. Komornik prowadził egzekucję z działek Zakładu. Po ogłoszeniu likwidacji działalności produkcyjnej zakłady nie prowadziły. Wnioskodawca jako likwidator nie miał ściśle określonych godzin pracy, jego czas pracy był nienormowany, nie podpisywał on list obecności. Pracował on od około 6-7 godzin do jednej godziny dziennie.

Ubezpieczony nie miał przydzielonego nikogo do pomocy. Początkowo jako likwidator musiał przygotowywać umowy o dzierżawę, przygotowywać pomieszczenia, np. sprzątał, wcześniej byli od tego jeszcze pracownicy. Pracownicy byli w spółce zatrudnieni jeszcze przed ogłoszeniem likwidacji a po tej dacie jedyną osobą, którą zatrudniono na umowę o pracę był wnioskodawca. Wnioskodawca zajmował się też sporządzaniem sprawozdań do ZUS, US, przygotowywał materiały dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy. Do wnioskodawcy zgłaszały się osoby celem uzyskania od niego informacji do ZUS. Byli pracownicy dzwonili do wnioskodawcy, albo kontaktowali się z nim listownie. Kontaktowali się z nim w celu uzyskania dokumentów, które udostępniał wnioskodawca. Część dokumentów znajdowała się w archiwum a część została w spółce. Wnioskodawca musiał zrobić selekcję dokumentów, które jeszcze zostały pod

kątem tego co należy zutylizować, a co przekazać do Archiwum do Ł.. Wnioskodawca brał udział w przeniesieniach siedziby zakładu, które miały miejsce trzykrotnie w 2016 r., 2018 r. i 2020 r. Do czerwca 2018 r. czynności wnioskodawcy nadzorowała Rada Nadzorcza. Nie było wówczas żadnych uwag do jego pracy, bo wszystkie dokumenty były zawsze przygotowane na Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy. Wnioskodawca składał deklaracje V., CIT oraz do ZUS składał deklaracje rozliczeniowe (...) dotyczące jego jako pracownika. W deklaracjach V. były uwzględnione koszty energii, uzyskiwane koszty za dzierżawę. W 2018 r. deklaracje V. dotyczyły np. złomowanych części. (zeznania świadka E. O. 00:07:53 – 00:32:03, zeznania wnioskodawcy 00:02:30 – 00:19:19, płyta CD k. 60 w zw. z 01:01:15, płyta CD k. 156, rachunek zysków i strat k. 68, deklaracje podatkowe k. 68)

Po dokonaniu w 2016 r. sprzedaży obiektu spółki osobom fizycznym - spadkobiercom, spółka (...) zaczęła dzierżawić pomieszczenia tego budynku. (...) wydzierżawiało innym podmiotom budynki, które do niej należały, a samo dzierżawiło grunty od spadkobierców. Umowy dzierżawy trwały jeszcze po ogłoszeniu likwidacji do 2018 r. Budynki zostały przejęte przez właścicieli gruntów jeszcze przed 2016 r. Od tego czasu (...) dzierżawiło od właścicieli pomieszczenia. Od czerwca 2019 r. spółka nie posiada już żadnego majątku. Od czerwca 2019 r. spółka zaprzestała opłacania składek na ubezpieczenia społeczne. (zeznania świadka E. O. 00:07:53 – 00:32:03, płyta CD k. 156)

W okresach od 6.02.2017 r. do 19.01.2018 r. oraz od 28.02.2018 r. do 9.06.2019 r. wnioskodawca był niezdolny do pracy. (bezsporne)

W okresach kiedy wnioskodawca przebywał na zwolnieniu lekarskim z powodu choroby był oddelegowany z ramienia Rady Nadzorczej członek do wykonywania jego obowiązków, później zajmował się tymi czynnościami doradca finansowy. (zeznania świadka E. O. 00:07:53 – 00:32:03, płyta CD k. 156)

W czerwcu 2018 r. wszyscy członkowie Rady Nadzorczej spółki złożyli rezygnację i nie podejmowali czynności po tej dacie oraz nie bywali w siedzibie zakładu. Po rozwiązaniu Rady Nadzorczej nie było organu, któremu wnioskodawca, by podlegał. Wnioskodawca jako likwidator po czerwcu 2018 r. w okresach kiedy nie był niezdolny do pracy zajmował się głównie organizacją Walnego Zgromadzenia i zamieścił wówczas ogłoszenie w monitorze sądowym o zwołaniu walnego zgromadzenia, na którym miała odbyć się likwidacja spółki. W 2018 r. sporządził też dokumenty takie jak bilans, rachunek zysku i strat. Jeżeli były dokumenty, to wydawał je pracownikom. Zajmował się on też korespondencją, był wówczas jeszcze majątek w postaci środków trwałych, ziemi były 2 hektary, zabudowań już żadnych nie było. Nad tym majątkiem miał pieczę komornik. Wnioskodawca miał pomieszczenie biurowe i bywał w nim. Pomieszczenie to miało 20 metrów kwadratowych. Czynsz za jego wynajem wynosił 150 zł miesięcznie. W tym pomieszczeniu znajduje się 2-3 tony dokumentacji osobowej. Wnioskodawca korespondował także z komornikiem, z Urzędem Skarbowym, ZUS- em. Do Urzędu Skarbowego składał rozliczenie skarbowe i dokumenty dotyczące Vat-7. Wiązało się to z dzierżawą pomieszczenia, w którym pracował. Po czerwcu 2018 r. sprzedał rzeczy wymienione w 3 fakturach. Faktury były na kwotę 2.400 zł x2 i 300 zł. To były ceny brutto. Prowadził też rozmowy w Starostwie odnośnie podatku dotyczącego firmy. Za wykonane czynności wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie. (zeznania świadka E. O. 00:07:53 – 00:32:03, płyta CD k. 156, zeznania wnioskodawcy 00:02:30 – 00:19:19, płyta CD k. 60 w zw. z 01:01:15, płyta CD k. 156, protokół WZ akcjonariuszy z 2018 r. k. 68, deklaracje podatkowe k. 68, k. 17 – 20, sprawozdanie finansowe za 2018 r., rachunek zysków i strat k. 68, obwieszczenie k. 68, pismo skierowane do US w P. k. 21, faktury VAT k. 22 – 23, lista osób odwiedzających PASO k. 69 – 71, deklaracje rozliczeniowe k. 72 - - 83, deklaracje podatkowe k. 84 – 97, lista płac k. 104 - 109)

W latach 2018 – 2020 w spółce (...) raz do roku zwoływano Walne Zgromadzenia Akcjonariuszy, w których uczestniczyli wiodący akcjonariusze a w szczególności: E. O., K. S. (2), H. P., E. W., S. K.. Podczas Walnych Zgromadzeń zatwierdzano sprawozdania finansowe spółki za wcześniejsze lata obrotowe. W ostatnim zgromadzeniu, które odbyło się w czerwcu 2019 r. uczestniczyła tylko E. O., która dysponowała pełnomocnictwami oraz wnioskodawca. (protokół WZ akcjonariuszy k. 68, k. 24 – 30, k. 57, zeznania wnioskodawcy 00:02:30 – 00:19:19, płyta CD k. 60 w zw. z 01:01:15, płyta CD k. 156, zeznania świadka E. O. 00:07:53 – 00:32:03)

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy oraz w załączonych aktach organu rentowego. Dokumenty te nie budzą wątpliwości i stanowią w pełni wiarygodne źródło dowodowe. Sąd Okręgowy zaliczył też w poczet materiału dowodowego sprawy zeznania wnioskodawcy oraz świadka E. O., które nie były kwestionowane przez żadną ze stron.

Zebrany materiał dowodowy nie nasuwa wątpliwości i pozwala tym samym na wydanie rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W świetle materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych a także oceny przeprowadzonych w sprawie dowodów, odwołanie A. S. nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt. 1, art. 13 pkt. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania. Obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu oraz ubezpieczeniu wypadkowemu podlegają osoby podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym tj. pracownicy. (art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1).

W myśl art. 36 ust. 1, 2, 4 i ust. 11 cytowanej ustawy każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do tych ubezpieczeń w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia oraz wyrejestrowaniu z tych ubezpieczeń w terminie 7 dni od ustania tytułu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązek zgłoszenia i wyrejestrowania należy do płatnika składek.

Zgodnie z art. 4 pkt. 2 lit. a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych) (Dz. U. z 2020 r., poz. 266 ze zmianami) płatnikiem składek w rozumieniu przepisów ustawy jest pracodawca - w stosunku do pracowników oraz jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna pozostająca z inną osobą fizyczną w stosunku prawnym uzasadniającym objęcie tej osoby ubezpieczeniami społecznymi.

W świetle art. 66 ust. 1 pkt. 1 litera "a" ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 ze zm.) obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są pracownikami w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób będących pracownikami powstaje wygasa w terminach określonych w przepisach o ubezpieczeniach społecznych (art. 69 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych).

Zgodnie z art. 18 ust. 1 w związku z art. 4 pkt 9 ustawy z dnia 13.10 .199 8r. o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, osiągany przez pracowników u pracodawcy z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe pracowników stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

Według art. 81 ust. 1, 5 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne pracowników stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek dla pracowników, nie stosuje się wyłączeń wynagrodzeń za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną, a pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowane przez ubezpieczonego.

O uznaniu stosunku łączącego określone podmioty - za stosunek pracy - rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Według art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku kodeks pracy (tekst jednolity Dz. U z 2019 r., poz. 1040 ze zmianami), przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracowniczemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

Nadto nadmienić należy, że w niniejszej sprawie to na organie rentowym spoczywał ciężar dowodu, że wnioskodawca jako strona umowy o pracę nie podlega od dnia 1.06.2018 r. ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu. Z tych bowiem faktów organ rentowy wywodzi skutki prawne.

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (Lex nr 590241), że o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. ***Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.***

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 74/10 (lex numer 653664) stwierdzono zaś, że podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, a nie sama umowa o pracę (art. 22 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 w/w ustawy). Umowa o pracę nie jest czynnością wyłącznie kauzalną, gdyż w zatrudnieniu pracowniczym chodzi o wykonywanie pracy. Brak pracy podważa sens istnienia umowy o pracę. Innymi słowy jej formalna strona, nawet połączona ze zgłoszeniem do ubezpieczenia społecznego, nie stanowi podstawy takiego ubezpieczenia.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że motywacja skłaniająca do zawarcia umowy o pracę nie ma znaczenia dla jej ważności przy tym wszak założeniu, że ***nastąpiło rzeczywiste jej świadczenia zgodnie z warunkami określonymi w art. 22 §1 k.p.***

Mając na uwadze dotychczas poczynione rozważania prawne należy podkreślić, że w realiach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy w celu dokonania kontroli prawidłowości zaskarżonej decyzji organu rentowego musiał zatem badać, czy pomiędzy wnioskodawcą a płatnikiem składek istotnie doszło do realizacji stosunku pracy w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p. po dacie 1.06.2018 r.

Podkreślić bowiem trzeba, że w sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego, jej treść wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. (vide postanowienie Sądu Najwyższego z 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNAPiUS 2000 nr 15, poz. 601)

W tej sytuacji do Sądu Okręgowego należało przeprowadzenie oceny, czy analizowany stosunek prawny nosił konstytutywne cechy stosunku pracy.

W tym celu Sąd Okręgowy zbadał, czy odwołujący osobiście świadczył od dnia 1.06.2018 r. pracę podporządkowaną pracodawcy (pod kierownictwem pracodawcy) w sposób ciągły, odpłatny, na rzecz i ryzyko pracodawcy. Dokonanie powyższego ustalenia miało bowiem znaczenie dla objęcia wnioskodawcy obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi: emerytalnym, rentowymi, chorobowym oraz wypadkowym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę.

Z dokonanych ustaleń wynika, że wnioskodawca A. S. nadal jest akcjonariuszem spółki (...) w P. i posiadaczem około 50.000 akcji.

W spornym okresie do czerwca 2018 r. wnioskodawca nadal wykonywał czynności jako likwidator spółki (...) w P..

W czerwcu 2018 r. wszyscy członkowie Rady Nadzorczej spółki złożyli rezygnację i nie podejmowali czynności po tej dacie oraz nie bywali w siedzibie zakładu. Po rozwiązaniu Rady Nadzorczej nie było zatem organu, któremu wnioskodawca, by podlegał. Nadto ubezpieczony jako likwidator nie miał ściśle określonych godzin pracy, jego czas pracy był nienormowany, nie podpisywał on list obecności. Pracował on od około 6-7 godzin dziennie do jedynie jednej godziny dziennie. Wnioskodawca jako likwidator po czerwcu 2018 r. w okresach kiedy nie był niezdolny do pracy zajmował się głównie organizacją Walnego Zgromadzenia. Sporządził też dokumenty takie jak bilans i rachunek zysku i strat. Jeżeli były dokumenty, to wydawał je pracownikom. Zajmował się on też korespondencją. Wnioskodawca miał pomieszczenie biurowe w którym bywał. Korespondował także z komornikiem, z Urzędem Skarbowym, ZUS-em. Do Urzędu Skarbowego składał rozliczenie skarbowe i dokumenty dotyczące Vat-7. Wiązało się to z dzierżawą pomieszczenia, w którym pracował. Po czerwcu 2018 r. sprzedał rzeczy wymienione w 3 fakturach. Faktury opiewały na kwotę 2.400 zł x 2 i 300 zł. Prowadził też rozmowy w Starostwie odnośnie podatku dotyczącego firmy. Za wykonane czynności wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie.

Z uwagi na powyższe, w ocenie Sądu, w przedmiotowym stosunku prawnym łączącym strony tzn. wnioskodawcę i płatnika, po dniu 1 czerwca 2018 r. nie ma elementów charakterystycznych dla umowy o pracę: brak firmy rozumianej jako miejsce wykonywania rzeczywistej aktywności, brak stałych, uporządkowanych - godzin wykonywania czynności, sporadyczność, incydentalność wykonywania czynności, a nadto, samodzielność decyzyjna przy wywiązywaniu się z czynności przez wnioskodawcę i brak jakiegokolwiek bieżącej kontroli płatnika nad tym w jaki sposób wnioskodawca wywiązuje się z czynności. Od czerwca 2018 r. bowiem Rada Nadzorcza, tj. organ kontrolny w spółce nie istniał. Wbrew zaś twierdzeniom wnioskodawcy do kompetencji Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy nie należy rola kontrolna w spółce akcyjnej, lecz decydowanie o najważniejszych sprawach związanych z działalnością spółki. Przy czym w spółce (...) Walne Zgromadzenie było zwoływane jedynie raz do roku. Organ ten zatem nie mógł zatem z całą pewnością pełnić bieżącej kontroli nad czynnościami wykonywanymi przez wnioskodawcę, gdyż nie taka była jego rola.

W ocenie Sądu, takie ustalenia wykluczają uznanie, że sporne zatrudnienie na stanowisku likwidatora miało cechy reżimu pracowniczego od dnia 1 czerwca 2018 r.

Płatnik składek nie stosował żadnego sposobu bieżącego rozliczenia się z wykonania powierzonych odwołującemu się zadań. Oznacza to, że nie ma podstaw do przyjęcia, że odwołujący się świadczył pracę na stanowisku likwidatora w warunkach określonych umową.

Konstatacja ta jest ważna, gdy założy się, że pracy pod kierownictwem w myśl art. 22 § 1 k.p., jest jedną z najważniejszych cech w procesie typizacji charakteru stosunku prawnego łączącego strony (vide wyrok SN z dnia 20.03.1965 r., III PU 28/64, OSNCP 1965, nr 9, poz. 157).

Zasadne jest zatem rozważenie reguły umożliwiającej rozróżnienie, czy dany stan faktyczny charakteryzuje się podporządkowaniem pracowniczym, czy też więź łącząca strony nosi znamiona innej zależności (zbliżonej do kierownictwa pracodawcy). Ma to znaczenie, gdy weźmie się pod uwagę, że umowa mająca za przedmiot świadczenie pracy nie może mieć mieszanego charakteru, łączącego elementy umowy o pracę i umowy cywilnoprawnej (vide

Wyrok SN z dnia 23.01.2002 r., I PKN 786/00, OSNP 2004, nr 2, poz.23. Z. K., Rodzaje kontraktów menedżerskich, (...) 1999, nr 7, s. 12).

W konsekwencji dla oceny zobowiązania pracowniczego drugoplanowe znaczenie ma nazwa umowy oraz deklarowana, w chwili jej zawarcia, treść. Ważne jest, w jaki sposób strony kształtują więź prawną w trakcie jej trwania. Zważywszy, że ustawodawca nie zdecydował się na wskazanie dla stosunku pracy elementów przedmiotowo istotnych, zrozumiałe jest, że klasyfikacja doniosłości cech charakterystycznych zobowiązania pracowniczego jest problematyczna.

Przenosząc wskazane zapatrywanie do stanu faktycznego sprawy, należy przyjąć, że określenie zadań pracownika jedynie poprzez wskazanie sporadycznie wyrażonej prośby czy nawet polecenia, o wykonanie określonej czynności, bez sprawowania jakiegokolwiek funkcji kierowniczej nad jego pracą ze strony płatnika składek, poprzez pozostawienie odwołującemu dowolności i swobody, a zwłaszcza nie stosowanie żadnego sposobu weryfikacji i rozliczania wyników pracy odwołującego, przesądza o tym, że sporny stosunek prawny nie nosił cechy pracowniczego podporządkowania, a z drugiej strony kierownictwa pracodawcy nad pracą wykonywaną przez wnioskodawcę. Konkluzja ta oznacza również, że strony nie łączyła rzeczywista a tylko fikcyjna umowa o pracę. W rezultacie Sąd uznał, że wykonywanie na rzecz płatnika składek czynności przez odwołującego nie odbywało się w reżimie charakterystycznym dla stosunku pracy, tj. zgodnie z dyspozycją art. 22 § 1 k.p.

Okoliczność jasnego i bezspornego wykazania istnienia stosunku pracy ma tym większe znaczenie w sprawie, gdzie trudno jest odróżnić czynności wykonywane w ramach uprawnień właścicielskich, od czynności wykonywanych w ramach uprawnień stosunku korporacyjnego a także od uprawnień wynikających z pracowniczego podporządkowania. Wnioskodawca w żadnej, nawet przypuszczalnej mierze, nie udowodnił oddzielnego istnienia tych trzech sfer prawno-organizacyjnych w firmie.

Dodać należy, że swoboda kontraktowa stron nie jest wartością absolutną. Strony mogą łączyć się dowolną więzią prawną, w tym umową o pracę, ale wybierając ten model zatrudnienia zobowiązane są przestrzegać jego cech charakterystycznych. O wykreowaniu stosunku pracy nie decyduje wyłącznie wola stron. Jest ona nieodzowna przy nawiązaniu zatrudnienia pracowniczego, jednak w sytuacji, gdy strony realizują więź prawną w oderwaniu od jej konstrukcyjnych cech, możliwe i konieczne jest zweryfikowanie charakteru prawnego zobowiązania. Zapatrywanie wynika to z przyjęcia założenia, że o rodzaju umowy decydują w pierwszej kolejności przepisy prawa.

Czynność prawna – jaką jest w realiach niniejszej sprawy umowa o pracę zawarta przez strony - jest sprzeczna z ustawą tzn. przepisem art. 22 § 1 k.p. w tym znaczeniu, że strony mogły (o ile zawarły) zawrzeć i realizować w istocie inne zobowiązanie, którego przedmiotem nie było świadczenie pracy.

Przedstawione konkluzje znalazły potwierdzenie również w innych okolicznościach sprawy, a zwłaszcza znaczenie miała kwestia rozmiaru świadczonej pracy, elastycznego czasu w jakim miała być wykonywana, dowolnego miejsca, gdzie odwołujący ją świadczył (w wydzielonym pomieszczeniu jedynie bywał), braku bieżących wytycznych co do realizacji konkretnych zadań i braku kontroli nad sposobem wykonywania pracy, braku jakiegokolwiek rozliczania z zadań na bieżąco, co przeczy podporządkowaniu pracodawcy. Za odmową uznania spornego stosunku prawnego za stosunek pracy przemawiała ilość i rodzaj faktycznie wykonanej przez odwołującego się pracy.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał, że świadczenie przez odwołującego się pracy po dniu 1 czerwca 2018 r. na stanowisku likwidatora nie odpowiada reżimowi stosunku pracy, co skutkuje przyjęciem, że wnioskodawca i płatnik nie realizowali więzi o znamionach pracowniczych.

Z powyższych względów, Sąd Okręgowy uznał, że strony nie były związane umową o pracę, gdyż sporny stosunek prawny nie nosił konstytutywnej cechy umowy o pracę, wynikającej z art. 22 § 1 k.p., jaką jest pracownicze podporządkowanie.

Mając powyższe na uwadze Sąd w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie A. S. uznając tym samym prawidłowość wydanej w dniu 28 marca 2019 r., decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł..

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 kpc w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r. poz. 265 t.j. z późn. zm).

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy.

8 IV 2021 roku.

K.B